

НАРЕДБА

№

за придобиване на квалификация по професията

„ПОМОЩНИК-ТРЕНЬОР”

Раздел I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията 813100 „Помощник-треньор“ от област на образование „Услуги за личността” и професионално направление 813 „Спорт” съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията 813100 „Помощник-треньор“, съгласно приложението към тази наредба, определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация за специалността 8131001 „Спорт“.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2, т. 3 и т. 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ

Чл. 4. (1) ДОС по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията 813100 „Помощник-треньор“ включва общата, отрасловата и специфичната

професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6, във връзка с чл. 22, ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование и отменя Наредба № 55 от 2012 г. за придобиване на квалификация по професията „Помощник-треньор“ (обн., ДВ, бр. 19 от 2012 г.).

§ 2. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

**Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията
„Помощник-треньор”**

Професионално направление:	
813	Спорт
Наименование на професията:	
813100	Помощник-треньор
Специалности:	
8131001	Спорт
Степен на професионална квалификация	
Трета	
Ниво на квалификация според Европейската квалификационна рамка (ЕКР) – 4	Ниво на квалификация според Националната квалификационна рамка (ЕКР) – 4

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Помощник-треньор“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД 09-413 от 12.05.2003 г., посл. изм. със Заповед № РД09 – 5862 от 14.12.2017 г.) изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- За ученици – завършено основно образование;
- За лица, навършили 16 години – придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или придобито средно образование;

Изискванията за входящо минимално квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение с придобиване на трета степен на професионална квалификация е придобитата втора степен на професионална квалификация по професия от област на образование „Услуги за личността“.

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

1.2. Валидиране и професионални знания, умения и компетентности

Придобиването на квалификация по професията „Помощник-треньор“ или по част от нея чрез валидиране на придобити с неформално или информално учене резултати от ученето се осъществява съгласно Наредба № 2 от 13 ноември 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, издадена от министъра на образованието и науката (обнародвана в Държавен вестник, бр. 96 от 21.11.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Помощник-треньорът по вид спорт професионално може да се реализира във: спорта за всички, физическото възпитание и спорт в училищата, спорта за високи постижения. Работи за спортни организации, които осъществяват тренировъчна, състезателна и организационно-административна дейност по един или няколко вида спорт. Неговата основна отговорност е да популяризира физическото възпитание и спорта.

Помощник-треньорът по вид спорт изпълнява задълженията си като член на професионалния екип съгласно изискванията на спортната организация или фирма, при планиране и извършване на определените от работодателя дейности: подготвителни, основни и заключителни.

- Подготвителни дейности на помощник-треньора по вид спорт:

- запознаване с длъжностната характеристика, разработена и утвърдена от работодателя;
- запознаване с изискванията за безопасни условия на труд;
- запознаване с организационната структура на спорта в Република България и на конкретната спортна организация;
- участие в предварителни проучвания за ориентацията, предпочитанията и мотивацията на кандидатите за занимания с конкретен вид спорт;
- участие в диагностичните процедури за първоначални проучвания на възрастовите психо-физически особености на кандидатите за занимания с конкретен вид спорт;
- запознаване с резултатите от проучванията на здравословното състояние на кандидатите за спортни занимания и диагностика на изходните параметри на специфичната за дадения вид спорт физическа годност и координационно-двигателни способности;
- запознаване с разработените и утвърдени учебно-тренировъчни планове или приоритетни тренировъчни програми;
- запознаване с план-графика на тренировъчните занимания;
- запознаване с техническото състояние и характеристики на общите и специфичните спортни уреди и с други технически средства и съоръжения за провеждането на различни по съдържание и насоченост тренировъчни занимания;
- участие в проверката и подготовката на откритите и закритите тренировъчни обекти и на санитарно-хигиенните възли за съответствие на изискванията на действащите стандарти и правила;
- участие в изготвянето и представянето на информационни и рекламни материали;
- участие в срещи с обществеността, с родителите на младите спортисти, с медиите и други институции, за повишаване на информираността на тренировъчната и спортносъстезателната дейност;
- организиране на тренировъчни лагери;
- участие в състезания и организационни дейности - осигуряване на транспорт, настаняване, хранене, условия за тренировка и др.

- Основни дейности на помощник-треньора по вид спорт:

- установяване и поддържане на професионален контакт със спортистите;
- участие в разработването и утвърждаването на учебно-тренировъчни и спортно-състезателни програми в съответствие с вътрешния и международния спортен календар;
- запознаване на участниците с характеристиките и параметрите на основните и спомагателните спортни уреди и други технически средства и съоръжения за провеждането на различни по съдържание и насоченост тренировъчни занимания;
- запознаване на участниците с общите и специфичните изисквания и условия за безопасна тренировъчна и спортно-състезателна дейност;
- демонстриране изпълнението на елементите от техниката на конкретния вид спорт;
- следи за изпълнението на индивидуалните тренировъчни програми на спортистите - по указание на треньора по вид спорт;

- дава организационно-методически указания в случай на необходимост и съобразно предоставените му от треньора правомощия; оказва помощ и пазене при необходимост;
- комуникира професионално на английски език и/или на друг чужд език.

- **Заключителни дейности на помощник-треньора по вид спорт:**

- изготвяне на индивидуален и групов анализ на постигнатите резултати в отделните тренировъчни занимания или на определен етап от подготовката, след консултация с треньора по вид спорт;
- проверяване състоянието на спортната материална база след всяко тренировъчно занимание;
- информиране на треньора (или работодателя) за необходимостта от ремонти и възстановяване;
- изготвяне на писмен отчет за дейността съобразно графика или указанията на работодателя.

Особеностите и условията на труд изискват от помощник-треньора по вид спорт да бъде дисциплиниран, наблюдателен, издръжлив при продължително физическо натоварване, лоялен и отговорен, с нагласа за точно и прецизно изпълнение на заповеди, инструкции и указания, да използва съвременна справочна и каталожна литература, професионален софтуер и компютър с интернет. Организационните умения и уменията за работа в екип са от ключово значение за практикуване професията на треньора по вид спорт.

Всеки помощник-треньор по вид спорт преминава основен инструктаж по здравословни и безопасни условия на труд, по опазване на околната среда, по противопожарна безопасност и борба с пожари и за оказване на първа помощ на пострадали.

Помощник-треньорът по вид спорт осъществява своята дейност в съответствие със Закона за физическото възпитание и спорта и подзаконовите му нормативни актове. Правоспособност по професията се придобива съгласно Наредба № 2 от 27.03.2017 г. за професионалната правоспособност и квалификацията на спортно-педагогическите кадри (обн., ДВ, бр. 29 от 7.04.2017 г.).

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Помощник-треньор“, могат да продължат обучението си за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по професията „Треньор“ или по друга професия от професионално направление „Спорт“.

При продължаващото професионално обучение се организира обучение за усвояване на единиците резултати от ученето, които лицата не притежават.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД-2011) в Република България, утвърдена със Заповед № РД 01-931/27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, посл. изм. и доп. със Заповед № РД01-300 от 25.04.2017 г.

Придобилият трета степен на професионална квалификация по професията „Помощник-треньор“ може да заема следните длъжности от НКПД:

- ✓ Единична група 3422 „Спортни треньори, инструктори и сродни на тях“:
 - 3422-3003 Помощник-треньор;
 - 3422-3010 Инструктор, спортен;
- ✓ Единична група 3423 „Фитнес инструктори и ръководители на програми за отдих и спорт“
 - 3423-3006 Личен треньор;

както и други длъжности, допълнени при актуализиране на НКПД.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ)

3.1. Списък на ЕРУ за специалност „Спорт“ – трета степен на професионална квалификация

Обща професионална подготовка

- ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
 - РУ 1.1. (Резултат от учене) Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
 - РУ 1.2. Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда
 - РУ 1.3. Създава организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации
- ЕРУ 2. Предприемачество
 - РУ 2.1. Познава основите на предприемачеството
 - РУ 2.2. Формира предприемаческо поведение
 - РУ 2.3. Участва в разработването на бизнес план
- ЕРУ 3. Икономика
 - РУ 3.1. Познава основите на пазарната икономика
 - РУ 3.2. Познава характеристиките на производствената дейност в предприятие

Отраслова професионална подготовка

- ЕРУ 4. Организация на труда
 - РУ 4.1. Организира работния процес
 - РУ 4.2. Отговаря за разпределението на дейностите в работния процес
- ЕРУ 5. Комуникация и чужд език
 - РУ 5.1. Общува ефективно в работния екип
 - РУ 5.2. Води ефективна бизнес комуникация
 - РУ 5.3. Владее чужд език по професията
- ЕРУ 6. Информационни и комуникационни технологии
 - РУ 6.1. Обработва информация с ИКТ
 - РУ 6.2. Комуникира с ИКТ
 - РУ 6.3. Създава цифрово съдържание с ИКТ
 - РУ 6.4. Осигурява сигурност при работата с ИКТ
 - РУ 6.5. Решава проблеми при работата с ИКТ
- ЕРУ 7. Спорт
 - РУ 7.1. Познава същността, ролята и значението на спорта
 - РУ 7.2. Познава системата на спорта в Република България
 - РУ 7.3. Формира многостранно и хармонично развити личности чрез спорт

Специфична професионална подготовка

- ЕРУ 8. Подбор и начална спортна подготовка
 - РУ 8.1. Разработва критерии за подбор на талантиви спортисти

- РУ 8.2. Извършва дейности по подбор и начална спортна подготовка
- ЕРУ 9. Планиране и реализация на учебно-тренировъчна дейност
 - РУ 9.1. Подготвя и обсъжда тренировъчни планове
 - РУ 9.2. Провежда тренировъчни занимания

3.2. Описание на ЕРУ

Обща професионална подготовка

ЕРУ 1

Наименование на единицата:	Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Помощник-треньор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 1.1:	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място • Познава средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Представя информация за нормативните разпоредби, касаещи осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд за конкретната трудова дейност и за свързаните трудови дейности • Представя информация за рисковете за здравето и безопасността при извършваната трудова дейност и свързани с нея трудови дейности • Представя информация за мерките за защита и средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Познава разпоредбите за провеждане на инструктаж на работещите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в прилагането на мерките за предотвратяване, намаляване и ограничаване на рисковете за здравето и безопасността на работното място при различни трудови дейности • Инструктира работещите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (ако е приложимо) • Контролира прилагането на необходимите мерки за защита • Използва средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Създава организация за изпълнение на трудовите дейности при спазване нормативните разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Участва в процеса за осигуряване на безопасност при работата • Изпълнява трудовата дейност при спазване на необходимите мерки за осигуряване на безопасност

	<ul style="list-style-type: none"> • Проявява отговорност към останалите участници в трудовия процес
Резултат от учене 1.2:	Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава разпоредбите за опазване на околната среда • Описва основните изисквания за разделно събиране на отпадъци • Познава разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни продукти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира сортирането/съхранението на опасни продукти и излезли от употреба материали, консумативи и др., при спазване технологията за събиране и рециклиране
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира възможните причини за екологично замърсяване
Резултат от учене 1.3:	Създава организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основните рискови и аварийни ситуации • Описва основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност • Обяснява основните стъпки за действие при аварии и аварийни ситуации • Обяснява видовете травми и методите за оказване на първа помощ • Познава реда за разследване на трудови злополуки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва терминологията, свързана с аварийните ситуации • Контролира спазването на мерките за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност • Контролира спазването на правилата за действие при аварии и аварийни ситуации • Координира действията на работния екип при аварии и опасни ситуации • Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа • Оказва първа помощ на пострадали при авария • Организира спазването на правилата за действие при аварии и аварийни ситуации
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира рисковете за възникване на пожар или аварийна ситуация, прави предложения за актуализиране на вътрешнофирмените правила за пожарна и аварийна безопасност • Участва в създаването на организация за овладяването на възникнал пожар и/или авария, в съответствие с установените вътрешнофирмени правила за пожарна и аварийна безопасност
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <p>Владее теоретичните знания за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • хигиенните норми; • здравословните и безопасни условия на труд на работното място; • превантивната дейност за опазване на околната среда;

	<ul style="list-style-type: none"> • овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ на пострадали. За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> • Избира бързо и уверено най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
--	--

ЕРУ 2

Наименование на единицата:	Предприемачество
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Помощник-треньор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 2.1:	Познава основите на предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае същността на предприемачеството • Знае видовете предприемачески умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира практически примери за успешно управление на дейността на дадена фирма или организация
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага нови идеи за успешно изпълнение на трудовите дейности
Резултат от учене 2.2:	Формира предприемаческо поведение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава характеристиките на предприемаческото поведение • Знае видовете предприемаческо поведение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага решения за оптимизиране на трудовите дейности
Резултат от учене 2.3:	Участва в разработването на бизнес план
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните елементи, изисквания и етапи при разработване на бизнес план • Знае факторите на обкръжаващата пазарна среда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира възможностите за развитие на дейността на дадена фирма или организация
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Разработва проект на бизнес план в екип
Средства за оценяване:	Средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест Средство 2: <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1 и 2: <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството За средство 2:

	<ul style="list-style-type: none"> Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий
--	---

ЕРУ 3

Наименование на единицата:	Икономика
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Помощник-треньор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 3.1:	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава общата теория на пазарната икономика Запознат е икономическите проблеми – оскъдност, ресурси, избор и други Знае ролята на държавата в пазарната икономика Познава видовете икономически субекти в бизнеса
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Информира се за успешни практически примери за управление на различни бизнес начинания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания като обясни ролята на всеки икономически субект, ангажиран в бизнеса
Резултат от учене 3.2:	Познава основните характеристики на производствената дейност в предприятие
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава основите на пазарното търсене и пазарното предлагане Дефинира икономически понятия - приходи, разходи, печалба, рентабилност и други
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Обяснява икономически понятия в контекста на дейността на дадено предприятие
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да анализира икономическите принципи в контекста на производствената дейност на дадено предприятие
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Писмен изпит/Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Владее основните теоретични знания в областта на икономиката <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус/сценарий

Отраслова професионална подготовка

ЕРУ 4

Наименование на единицата:	Организация на труда
-----------------------------------	----------------------

Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Помощник-треньор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 4.1:	Организира работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава структурата на спортните организации • Познава структурата на стопанските организации • Познава нормирането на работния процес • Познава нормативните документи, свързани с упражняването на професията • Познава начините за планиране на ресурси, свързани с работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Планира работния процес в съответствие с изискванията • Съставя график за срочното изпълнение на работните задачи • Спазва изискванията на основните нормативни актове, свързани с упражняването на професията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно организира работния процес • Мотивира необходимостта от промени в работата и прави предложения за въвеждането им
Резултат от учене 4.2:	Разпределя дейностите в работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете дейности в работния процес • Познава изискванията за изпълнение на видовете дейности • Познава начините за организация на дейностите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира дейностите в работния процес • Спазва етичните норми на поведение • Участва в изграждането на етична и конструктивна работната среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно разпределя дейностите в работния процес • Съдейства за създаване и поддържане на етична работна среда и конструктивни работни взаимоотношения
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <p>Дефинира основни теоретични понятия в областта на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • организацията на работния процес <p>За средство 2:</p> <p>Дефинира основни теоретични понятия в областта на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разпределението на дейностите в работния процес

ЕРУ 5

Наименование на единицата:	Комуникация и чужд език
-----------------------------------	-------------------------

Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Помощник-треньор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 5.1:	Общува ефективно в работния екип
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава ролята на отделните длъжности в екипа, техните работни взаимоотношения и йерархични взаимосвързки • Познава различните видове работни екипи и начините за координация
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Осъществява устна комуникация с екипа и персонала на спортната организация и структурата за управление на спортно събитие (организационния комитет) • Осъществява писмена делова кореспонденция със структурите, с които организира спортното събитие
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникира ефективно с всички участници в трудовия процес, съобразно работния протокол • Поема отговорности за ефективна работа в екипа
Резултат от учене 5.2:	Води ефективна бизнес комуникация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава етичните норми на бизнес комуникацията • Познава правилата за вербална и невербална комуникация • Познава начините на поведение при възникване на конфликти • Познава правилата и изискванията, свързани с водене на делова кореспонденция • Познава начините за водене на делова комуникация
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава и предотвратява възникването на конфликтни ситуации по време на бизнес комуникацията • Участва в разрешаването на конфликтни ситуации по време на бизнес комуникацията • Води делова комуникация - писмена и устна • Предлага необходимата информация за удовлетворяване на изискванията на клиентите
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Провежда ефективна комуникация с клиенти и потребители, съобразно индивидуалните им особености • Води уверено разговори с клиенти с цел консултиране и съгласуване на услуги, като разбира и уважава техните изисквания и същевременно защитава интересите на организацията
Резултат от учене 5.3:	Владее чужд език по професията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основната професионална терминология на чужд език
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Чете и разбира професионални текстове (специализирана литература, техническа документация и други) на чужд език • Ползва чужд език при търсене на информация от интернет и други източници • Ползва чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с партньори и клиенти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Владее чужд език на ниво, позволяващо му да осъществява

	ефективна комуникация по професионални теми, както и да изпълнява служебните си задължения
Средства за оценяване:	Средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Комуникира свободно на чужд език в учебна или работна ситуация
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на разговори по професионални теми на чужд език

ЕРУ 6

Наименование на единицата:	Информационни и комуникационни технологии
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Помощник-треньор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 6.1:	Обработка информация с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява интернет търсачки • Обяснява употребата на филтри и оператори за търсене • Знае за съществуването на невярна или подвеждаща информация в интернет и начини за оценка на надежността ѝ • Знае начините за съхранение на цифрова информация на различни електронни носители • Знае начините за създаване на поддиректории (папки) • Знае начините за преместване на файлове от една поддиректория (папка) в друга • Познава различни програми за възпроизвеждане на даден тип цифрово съдържание (текст, изображение, аудио, видео) • Знае за съществуването на облачни услуги
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва търсачка за намиране на информация като прилага различни филтри и използва оператори за търсене (символи и други) • Сравнява информацията в различни източници и оценява нейната надеждност с помощта на определени критерии • Записва и съхранява в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, уеб страници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) • Възпроизвежда вече записано цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира самостоятелно владение на ИКТ при обработването на информация
Резултат от учене 6.2:	Комуникира с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява доставчици на услугата електронна поща • Изброява софтуер за аудио и видео разговори • Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове • Обяснява начините за онлайн пазаруване и плащане

	<ul style="list-style-type: none"> Изброява онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в областта на професията
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Използва електронна поща Използва разширени функции на софтуер за аудио и видове разговори Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникацията Използва електронни услуги за онлайн пазаруване Обменя знания и опит в онлайн общности
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Демонстрира самостоятелно владение на ИКТ при онлайн комуникация
Резултат от учене 6.3:	Създава цифрово съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава функционалностите на софтуерите за създаване и редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео)
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Създава сложно цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформлениа Редактира и оформя цифрово съдържание, създадено от друг, като ползва разширени функции на форматиране
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Демонстрира самостоятелно владение на ИКТ при създаването на електронно съдържание
Резултат от учене 6.4:	Осигурява сигурност при работата с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава голяма част от известните рискове за сигурността при работа онлайн Знае за въздействието на цифровите технологии върху ежедневиия живот и околната среда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Идентифицира подвеждащи и/или злонамерени съобщения и интернет страници Активира филтри на електронна поща против спам Разпознава файлове, представляващи злонамерен софтуер Прилага мерки за пестене на енергия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да поддържа защитена от злонамерени действия електронната среда, в която работи
Резултат от учене 6.5:	Решава проблеми при работата с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава начините за решаване на рутинни проблеми при използването на цифрови технологии Знае за необходимостта от актуализиране на собствените си цифрови умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Предприема основни стъпки за защита на устройствата, с които работи (например антивирусни програми и пароли)
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да разреши рутинен проблем, възникнал при работа с ИКТ (например чрез затваряне на програма, повторно стартиране на компютъра, проверка на интернет връзка и др.)
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане <p>Средство 2:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана със създаването, редакцията и оформлението на цифрово съдържание <p>Средство 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с противодействие срещу злонамерено електронно съобщение <p>Средство 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с инсталирането, преинсталирането и промяната на настройки на устройство и съпътстващия го софтуер
Условия за провеждане на оценяването:	<ul style="list-style-type: none"> Учебен/компютърен кабинет Персонален компютър или лаптоп Достъп до интернет
Критерии за оценяване:	<ul style="list-style-type: none"> Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време. Демонстрирани са професионални знания, умения и компетентности, свързани с употребата на ИКТ

ЕРУ 7

Наименование на единицата:	Спорт
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Помощник-треньор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 7.1:	Познава същността, ролята и значението на спорта
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава същността и функциите на спорта в съвременното общество Познава историята на физическото възпитание и спорта Познава олимпийските принципи и идеали Знае вредите от употребата на допинг Познава Световния антидопингов кодекс Познава Списъка на забранените субстанции и методи на Световната антидопингова агенция (WADA) Познава националната стратегия за борба срещу употребата на допинг в спорта
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава признаците при употреба на допинг и предприема необходимите мерки Осигурява спазване на принципите на честната игра в спорта
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Популяризира здравословния начин на живот и редовните занимания със спорт Популяризира опита на елитни спортисти от съответния спорт

Резултат от учене 7.2:	Познава системата на спорта в Република България
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава организацията на спорта в национален и международен аспект • Познава нормативната уредба на спорта • Знае особеностите на спорта за всички • Знае особеностите на спорта за високи постижения • Знае особеностите на физическото възпитание и спорта в училищата
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира мястото на своята спортна организация в системата на спорта • Работи за привличане на финансови средства за спортната организация • Предлага идеи на своя клуб за провеждането на спортни занимания, насочени към различни целеви групи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Консултира заинтересованите лица относно възможностите за практикуване на спорт, съобразно техните нужди и желания
Резултат от учене 7.3:	<ul style="list-style-type: none"> • Формира многостранно и хармонично развити личности чрез спорт
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава закономерностите при формиране на двигателни и личностни качества у човека • Познава анатомията и биомеханиката на човека • Познава физиологията и биохимията на физическите упражнения • Познава основите на спортната педагогика и спортната психология • Познава възрастовите особености във физическото развитие и динамиката на работоспособността на детския организъм • Знае причините за спортен травматизъм
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага съответните средства и методи за хармонично развитие на личността чрез спорт • Избира подходящи средства и методи за развитие на двигателните качества • Участва в контрола на постигнатите резултати
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Проявява самостоятелност при формиране на двигателните и психическите качества в определения вид спорт
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на изпитен тест или развиване на въпрос от областта на спорта
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрирани професионални знания, свързани със същността и организацията на спорта

Специфична професионална подготовка

ЕРУ 8

Наименование на единицата:	Подбор и начална спортна подготовка
Ниво по НКР:	4

Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Помощник-треньор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 8.1:	Разработва критерии за подбор на талантиви спортисти
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава влиянието на генотипните и фенотипните фактори върху развитието на спортистите • Познава средствата и методите за изследване на двигателните и психическите качества на спортистите • Знае основните фактори на спортното постижение за вида спорт • Познава идеала – модела на висококвалифицирания спортист във вида спорт или дисциплина
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага основните принципи на подбора в спорта • Избира подходящи критерии за подбор в съответния спорт • Прогнозира възможностите за развитие на спортиста • Насочва спортистите при избор на определена дисциплина
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Съвместно с треньора разработва критерии за подбор на талантиви спортисти
Резултат от учене 8.2:	Извършва дейности по подбор и начална спортна подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните етапи на спортния подбор • Знае особеностите на подбора в съответния спорт • Знае основните критерии за подбор в съответния спорт • Познава методите за изследване на антропометричните признаци, функционалните възможности, равнището на двигателните качества, координационните способности и показателите на психическия статус на бъдещите спортисти • Познава основните принципи и етапи на спортната подготовка
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Проучва предпочитанията, мотивацията и нагласите на спортистите по отношение на спортното им развитие • Идентифицира най-подходящите дисциплини за начинаещите спортисти • Идентифицира най-подходящите за напредналите спортисти пътища за развитие на спортната кариера • Обяснява на спортистите възможностите за тяхното спортно развитие и мотивира своите предложения
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва прецизна предварителна подготовка за подбор на талантиви спортисти във вида спорт • Проявява съобразителност при подбор на талантиви спортисти
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Определяне на подходящи критерии за подбор в определен вид спорт
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изборът на критериите за подбор в съответния спорт е подходящ и обоснован

ЕРУ 9

Наименование на единицата:	Планиране и реализация на учебно-тренировъчна дейност
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Помощник-треньор
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 9.1:	Подготвя и обсъжда тренировъчни планове
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава същността на тренировъчното натоварване • Познава критериите за тренираност и спортна форма в съответния вид спорт • Познава основните средства и методи за развиване на основните двигателни качества • Познава основните средства и методи за спортно-техническо усъвършенстване • Познава основните средства и методи за изграждане на тактическата подготовка • Познава основните методи за психологическа подготовка • Знае периодизацията на спортната тренировка
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвя план-график на тренировъчните занимания и определя техните цели по време на подготвителния, състезателния и преходния период • Създава графичен модел на структурата на тренировъчния процес • Подбира методите и средствата за постигане целите на тренировъчните занимания • Определя параметрите на тренировъчното натоварване – продължителност, обем, плътност, интензивност • Подбира спортната екипировка
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Подготвя проекти на тренировъчните планове на отбора (или спортистите), като проявява творчество, съобразителност и прецизност • Работи съвместно със старшия/главния треньор върху тренировъчните планове за подготовка и дискутира своите идеи
Резултат от учене 9.2:	Провежда тренировъчни занимания
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае структурата на тренировъчните занимания и същността на подготвителната, основната и заключителната част • Познава динамиката на тренировъчното натоварване • Познава основните закономерности на тренировъчния процес • Знае правилата на спортните състезания по определен вид спорт • Познава биомеханиката на различните упражнения и движения в определен вид спорт • Познава терминологията на определен вид спорт • Познава средствата, методите и принципите на спортната тренировка • Знае важноста на разгръването, неговите ефекти и съдържание

	<ul style="list-style-type: none"> • Има знания за оперативния контрол, чрез който се проследява ефекта на тренировъчните въздействия • Познава възможните наранявания, които могат да настъпят по време на занимания по определен вид спорт • Знае начините за оказване на първа помощ при характерни за определен вид спорт наранявания
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвя план-конспект за отделните тренировъчни занимания съобразно поставените в плана цели • Подбира различни средства и методи и намира оптималните съчетания на параметрите на натоварването (обем и интензивност) с цел ефективно въздействие с конкретна насоченост • Проверява облеклото и екипировката на спортистите • Демонстрира техниката на изпълнение на упражненията и на движенията в определен вид спорт • Следи и подпомага правилното изпълнение на упражненията и движенията в определен вид спорт; дава своевременни указания на спортистите • Следи за спазването на почивката между различните натоварвания • Обяснява на спортистите различни тактики по определен вид спорт, техния замисъл, план и действия • Обяснява на спортистите спортно-състезателния правилник по вида спорт
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Провежда самостоятелно тренировъчни занимания със спортистите като проявява уважение и демонстрира авторитет
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на план-конспект за тренировъчно занимание по зададени цели и задачи на заниманието и профил на спортистите <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на тренировъчно занимание на спортист (или отбор спортисти) по зададен план-конспект
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оборудвана по вид спорт спортна зала или друго спортно съоръжение • Спортист или отбор спортисти
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Съдържанието на тренировъчното занимание отговаря на поставените цели и задачи. Разработени са методически указания <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проведеното тренировъчно занимание е изпълнило планираните цели и задачи. • Упражненията са демонстрирани правилно; грешките са отстранявани своевременно. • Дадените методически указания и използваната спортна терминология са коректни.

4. Изисквания към материалната база

Обучението по теория на професията се осъществява в учебни кабинети, а по учебна практика – както в учебно-тренировъчни кабинети и спортни зали на обучаващата

институция, така и в открита или закрыта материална спортна база на други спортни организации и фирми.

4.1. По теория

Обучението по теория се извършва в учебни кабинети, оборудвани с необходимата електронна и компютърна техника. Обзавеждането на учебния кабинет по теория включва: работно място за обучаващия и за всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска, мебели (предимно шкафове за различни цели), екрани и стойки за окачване на табла и учебно-технически средства, видеотехника, учебни пособия: демонстрационни макети и модели, онагледяващи табла, реални образци, учебни видеофилми, програмни продукти, специализирана литература, закони, наредби и инструкции, регламентиращи нормативните изисквания за спортната дейност. Компютърният кабинет трябва да предлага персонален компютър на всеки обучаван с необходимия хардуер и софтуер, свързан в мрежа, принтер, плотер, скенер или дигитайзер, мултимедия (за предпочитане с компютърен интерфейс) и достъп до интернет.

4.2. По практика

Обучението по практика на професията се извършва в реална работна среда – стадиони, открити и закрыти спортни зали, плувни басейни и други спортни комплекси, оборудвани със спортни уреди и технически съоръжения, необходими за провеждането на високоефективен тренировъчен процес.

Броят на спортните уреди и съоръжения е в зависимост от съдържанието на техническата подготовка и изискванията на правилниците по конкретните видове спорт и броя на обучаваните.

За осигуряване на методико-практическата подготовка на обучаваните, за планиране и провеждане на общата и специфичната физическа подготовка на състезателите по вид спорт са необходими различни съоръжения за развитие на аеробните възможности (бягащи пътеки, велоергометри, крос-тренажори, степери и др.), както и специализирани уреди за фитнес силова подготовка.

Оборудването трябва да включва още: базови измервателни инструменти или апаратура за контрол на натоварването, за провеждане на тестове за подбор и за контрол на тренираността (хронометри, уреди за антропометрични измервания, пулсометри и др.).

5. Изисквания към обучаващите

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка могат да преподават лица със завършено висше образование по съответната специалност.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), могат да преподават лица без висше образование и без придобита професионална квалификация „учител“, ако са придобили трета или четвърта степен на професионална квалификация съответно по професия „Помощник-треньор“ и професия „Треньор“ при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.